

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen

(Oud-Katholieke parochie voor Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder)

Parochiebrief 1-6-2023 No. 2023.10. (81)

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. Symbolen voor God en een gedicht voor de zondag na Pinksteren
3. 5 juni 754 - Bonifatius bij Dokkum vermoord –
leven en werken van een 8^e eeuwse heilige
4. Diocesane livestreamvieringen
5. Hoe wij vieren
6. Thuiscollecte
7. Veilige kerk
8. Agenda vieringen
9. Contact

Eerstkomende eucharistievieringen

*zondag 4 juni, 11.00 uur – eerste Zondag na Pinksteren,
feestdag van de allerheiligste Drieëenheid*

*zondag 18 juni, 11.00 uur – derde zondag na Pinksteren
na de dienst Voorjaarsgemeentevergadering*

Catechese

dinsdag 13 juni, 20.00 uur – de opbouw en de betekenis van de liturgie van de eucharistieviering

1. Van de pastoor

Afgelopen zondag werd met de viering van het Pinksterfeest de Paastijd afgesloten. Tot aan de Advent benoemen we nu de zondagen als zondagen na Pinksteren. Maar soms valt op één van die zondagen een feestdag die een aspect van Gods liefde en verlossend werken of zijn werken door één van de heiligen belicht. Verderop in het jaar zijn dat bijv. het feest van de Gedaanteverandering van de Heer, het Ontslapen van Maria en Allerheiligen met de gedachtenis van de overleden.

Op de eerste zondag na Pinksteren viert de kerk het feest van de Allerheiligste Drieëenheid. Het geheim van de ene God die zich openbaart als Vader, Zoon en Heilige Geest staat daarin centraal. Er zijn nogal wat christenen die het denken daarover te hoog en te wonderbaar vinden en er daarom maar liever aan voorbij gaan. Maar dit feest wil niet in de eerste plaats een beschouwing over dogmatische geloofswaarheden zijn, maar lofprijzing van wie en wat God voor ons is. Hieronder wat meer over de “verbeelding” van het geheim van dit feest.

Catechese

In de afgelopen weken is er een viertal keren catechese geweest, die een nadere kennismaking met de Oud-Katholieke Kerk, haar leer en leven geeft. Iedereen is daarbij van harte welkom. *Dinsdag 13 juni* om 20.00 uur in de gemeentesaal gaan we verder kijken naar de orde van dienst van de eucharistieviering, naar de opbouw en de diepere betekenis daarvan, met speciale aandacht voor de eucharistische gebeden.

Voorjaarsgemeentevergadering

Op *zondag 18 juni* wordt na de eucharistieviering de *voorjaarsgemeentevergadering* gehouden. In deze vergadering zullen de jaarstukken en de begroting van de parochie worden behandeld. Ook is er aandacht voor de personele, geestelijke en materiële situatie van onze parochie en zullen plannen voor het komende kerkseizoen 2023/2024 worden gepresenteerd. De agenda zal met de volgende parochiebrief worden toegestuurd.

Ik weet dat voor een aantal van onze parochianen de *vakantie* al in juni begint. Jullie een goede en heilzame tijd van ontspanning en opdoen van nieuwe krachten gewenst. Ik hoop dat die wens voor deze zomer voor ons allen in vervulling mag gaan, of we nu op reis gaan of al of niet gedwongen thuis blijven. De reiszegen van Sint Patrick, een 5^e eeuwse Ierse heilige, geldt voor iedereen, want we zijn allemaal in ons leven onderweg.

De Heer zij voor u
om u de juiste weg te wijzen.
De Heer zij naast u
om u in de armen te sluiten en
te beschermen tegen gevaren van links en rechts.
De Heer zij achter u
om u te bewaren voor gemene
aanvallen van anderen.
De Heer zij onder u
om u op te vangen als u dreigt te vallen.
De Heer zij in u
om u te troosten als u verdrietig bent.
De Heer zij om u heen
om u te verdedigen als mensen over u heen vallen.

De Heer zij boven u
om u te zegenen.
Moge God zich over u ontfermen,
nu en altijd.

Hartelijke groet,
Wietse van der Velde, pastoor

2. Symbolen voor God en een gedicht voor de zondag na Pinksteren

Op de eerste zondag na Pinksteren vieren we het feest van de allerheiligste Drieëenheid. Het geheim van wie die drievuldige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, is, valt eigenlijk niet af te beelden. In navolging van het verbod op het afbeelden van de Eeuwige in het Oude Testament (cf. Exodus 20), heeft er in de Kerk altijd een grote schroom bestaan om de Vader af te beelden. In de latere middeleeuwen en tot in de barok is daar regelmatig vanaf geweken, maar daarna is er vooral voor gekozen om de Vader weer te geven/aan te duiden door middel van symbolen.

In veel pogingen om de Drieëenheid te verbeelden, wordt de Vader verbeeld door een scheppende, zegende hand die uit de hemel naar onze aarde, naar ons mensen reikt; de Zoon door een kruis of het Lam Gods met de kruisvaan, als de overwinnaar van de zonde en de dood, in wiens overwinning wij mogen delen; de Heilige Geest door een duif (vergelijk het verhaal van de doop van Jezus in de Jordaan waar de Geest in de gedaante van een duif op Jezus neerdaalt), waarbij de duif al of niet vergezeld wordt door vuurvlammen, verwijzingen naar de gaven van de Heilige Geest (vergelijk het Pinksterverhaal). Ik heb hieronder een tweetal tamelijk moderne afbeeldingen van de Drieëenheid opgenomen, zij zijn afgebeeld in glas-in-loodramen. Dergelijke ramen komen alleen maar tot hun recht als de zon en door schijnt. Datzelfde geldt voor iedere verbeelding van de Drieëenheid, de waarheid daarvan komt alleen maar aan het licht door het goddelijke licht dat die ons doet zien.

Het geheim van wie en wat die drievuldige God voor ons is, kan worden overwogen en bezongen. Die lofprijzing van de drieëne God wordt naar mijn aanvoelen eenvoudig en mooi, in aansluiting aan de traditie en toch weer nieuw in het hierna volgende gedicht gevonden. Het is van de hand van Dick Brouwers, een in april 2012 overleden interieurarchitect en dichter, die een actief lid was van onze Haagse parochie. Het is te vinden in zijn bundel *samenhang*, die 2009 verscheen.

Aanbiddend

almachtige god
oorsprong en bestemming
van ieder mens
wij aanbidden u
zoon van god
licht van licht
uw rijk is zonder einde
wij loven u
geest die leven geeft
een is met de ware god
en spreekt in profetieën
wij verheerlijken u.

wij die leven
op ijs van één nacht
zijn dierend behoed
door uw eeuwige kracht

drieëne god
die eeuw in eeuw uit
alle glorie toekomt
wij danken u

In onze viering aanstaande zaterdag willen we het geheim van de Drieëenheid overwegen en vooral bezingen. De prelatie van het eucharistisch gebed zegt het zo:
*“Waardig is het dat ieders mond U verheerlijkt,
dat elke tong U belijdt en dankt,
U hulde brengt en uw Naam aanbidt,
Vader, Zoon en Heilige Geest.
Uit liefde hebt Gij alles geschapen,
de wereld en wie haar bewonen;
door uw ontferming hebt Gij de mensen verlost
en grote goedertierenheid aan stervelingen bewezen.”*

Wietse van der Velde, pastoor

3. 5 juni 754 - Bonifatius Dokkum vermoord *leven en werken van een 8e eeuwse heilige*

Maandag 5 juni is het twaalfhonderdneuzestig jaar geleden dat één van de markantste en meest betekende persoonlijkheden uit de geschiedenis van de christelijke kerk samen met een vijftigtal medewerkers werden vermoord. Bij velen van de generatie die is opgegroeid voor de geweldige veranderingen die het onderwijs in ons land vanaf de jaren zeventig radicaal hebben veranderd is de volzin “754 Bonifatius door heidense Friezen bij Dokkum vermoord” nog wel bekend. Bonifatius is de man geweest die in belangrijke mate er toe heeft bijgedragen, dat Midden-Duitsland het christelijk geloof aannam en die het

gezicht van de katholieke kerk in Noord-Europa gedurende de middeleeuwen heeft bepaald.

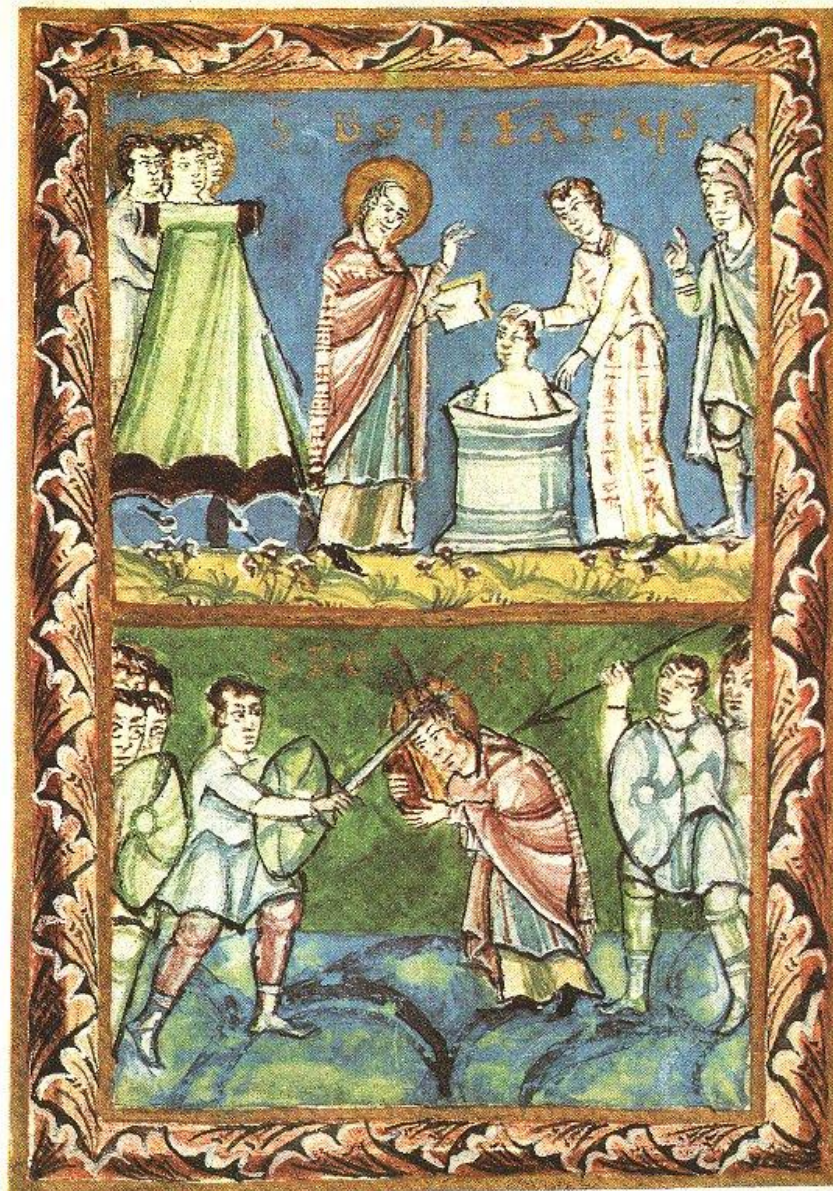
Een leven in vogelvlucht

Een paar data en feiten uit zijn leven: Bonifatius werd omstreeks 673 in Wessex (Engeland) geboren. Na een carrière in klooster en wetenschap besloot de Benedictijner monnik pas rond zijn veertigste levensjaar zijn leven radicaal te veranderen. In 716 kwam hij naar het Europese vasteland om er het evangelie van Jezus Christus te verkondigen. Na een korte tijd samen met Willibrord in de Lage Landen bij de zee te hebben gewerkt, verlegde hij zijn werkterrein naar de gebieden van de Thüringers en Hessen, hem door de bisschop van Rome als missieveld aangewezen. Zijn tomeloze werkzaamheid en organisatietalent maakten dat hij bij de pausen van Rome in hoog aanzien stond. Achtereenvolgens werd hij bisschop, aartsbisschop en legaat van de paus. In die laatste hoedanigheid heeft hij er veel toe bijgedragen aan de ontaarde toestanden in de katholieke kerk in het rijk van de Franken een einde te maken en gezondere toestanden in die kerk te herstellen. Bonifatius was o.a. de stichter van het bisdom Mainz en van de beroemde abdij van Fulda, al spoedig een missiecentrum en centrum van cultuur.

Omdat een deel van zijn omvangrijke correspondentie niet alleen met pausen, theologen en vorsten, maar ook met nonnen (zowel zijn biddende thuisfront, als aanwezig in zijn missiegebied) bewaard is gebleven, hebben wij nu nog een soms verrassend inzicht in het geloof en de ideeën, de hoop en soms ook de wanhoop van de mens, christen en kerkleider Bonifatius.

Eén van die nonnen was Lioba, die ca. 780 ver van haar Engelse moederland als abdis in het Duitse Tauberbischofsheim stierf. Zij zorgde door haar netwerk er o.a. voor dat Bonifatius vanuit Engeland van liturgische gewaden en boeken werd voorzien. Vanwege dat eerste is in onze parochie het Liobafonds gesticht, dat bedoeld was om toen in Friesland oud-katholieke vieringen begonnen passende gewaden konden worden aangeschaft.

Na de dood van Willibrord in 739 kreeg Bonifatius het toezicht en de zorg voor diens missiegebied in de Friese landen. Als bijna tachtigjarige besloot Bonifatius opnieuw aan zijn eerste liefde – de missie onder de Friezen – gehoor te geven en bracht hij nog twee werkseizoenen in ons land door. Op een missiereis door Friesland werd hij op 5 juni 754 bij Dokkum door op buit beluste heidense Friezen (of waren het Groningers?) vermoord. Met hem ondergingen zijn hulpbisschop Eobanus, de priester Athalarius en vijftig andere christenen de marteldood.

Bonifatius, de doop toedienend (boven) en zijn marteldood (onder), uit het Sacramentarium van Fulda (ca. 975)

Hun lichamen werden eerst naar Utrecht overgebracht, Bonifatius werd uiteindelijk in Fulda begraven. Maarten en ik zijn vorig jaar op onze vakantie in Fulda geweest en hebben daar het graf van Bonifatius in de dom bezocht.

Verering

Gedurende de Middeleeuwen werd Bonifatius in de Nederlandse katholieke kerk niet alleen beschouwd als met Willibrord de medestichter van de kerk in ons land, maar ook als de tweede bisschop van Utrecht. Zijn verering was echter wijder verbreid dan die van Willibrord. Die laatste was immers “maar” in zijn bed gestorven, terwijl Bonifatius met zijn bloed getuigenis voor Christus had afgelegd! Ook in de oud-katholieke kerk is de verering voor Bonifatius altijd groot gebleven, ook al zetten sommige oud-katholieken wel eens een

vraagteken bij zijn grote verbondenheid aan de zetel van Rome! In de oud-katholieke parochiekerken die dateren uit de 17^e en 18^e eeuw – of in latere kerken waarin het meubilair uit de voorgangerkerk werd overgenomen – tref je bijna altijd in de buurt van het altaar bij elkaar horende beelden of schilderijen van Willibrord en Bonifatius, die gezien worden als de stichter van de christelijke kerk in ons land en die voor ons ten beste bidden bij de Heer, onze God.

Bonifatius afgebeeld op het zilverbeslag van een altaarmissaal uit de oud-katholieke Paradijkerk in Rotterdam

In de rooms-katholieke kerk in Friesland is de verering van Bonifatius vooral in de 20^e eeuw weer sterk opgekomen. De verering in Dokkum werd vanaf 1927 door de invloed van de Friese karmeliet Titus

Brandsma sterk bevorderd. In 1934 werd de Bonifatiuskapel gebouwd en in 1962 werd in Dokkum een standbeeld voor hem onthuld door de toenmalige prinses Beatrix. Brandsma was overigens ook de schrijver van een biografie van zijn ordegenote, de H. Theresia van Avila, patrones van onze Friese kerngroep.

Bonifatiuskapel, Bonifatiusbron en standbeeld van Bonifatius in Dokkum.

Wietse van der Velde, pastoor

4. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een livestreamuitzending om 10.00 uur vanuit de kathedrale kerk te Utrecht verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

5. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen. Dit betekent voor onze manier van vieren het volgende.

1. De 1,5 meter afstand komt te vervallen.

2. Een vaste zitplaats is niet meer nodig.

N.B. Door het flexibele karakter van de zitplaatsen in de kerk, is het voor iedereen die dat wenst mogelijk om de anderhalve meter afstand te bewaren.

3. Een mondkapje hoeft niet meer gedragen te worden.

4. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging “vrede” wensen.

5. De heilige communie wordt onder twee gedaanten uitgereikt.

Hygiëne blijft ook hier een rol van betekenis spelen. Het drinken uit de kelk wordt echter in onze parochie nog niet gedaan. De kelk wordt door een assistent vastgehouden. U kunt dan de hostie in de wijn dopen.

Het blijft de persoonlijke keuze van iedere communicant om de heilige communie onder één of twee gedaanten te ontvangen.

Wietse van der Velde, pastoor

6. De ‘thuiscollecte’

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *“De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen”*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen,
onder vermelding van ‘thuiscollecte’.

Dan weet Christa wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

7. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

8. Agenda vieringen

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2: vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2^e en 4^e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

Eucharistievieringen Friesland, Caeciliakerk, Tsjerkepaed 26, 9081 AT Lekkum.

Iedere eerste zaterdag van de maand om 19.00 uur

9. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuustraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

secretaris

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

contactpersoon Friesland:

dhr. Pieter van Hes

mail: ptvhes@xs4all.nl

